

Forsvar den offentlige tjenstepensjonen

NTL Ung mener det er på tide å stå opp mot hvordan våre rettigheter stadig er under angrep. 3. mars ble LO, Unio, YS, Akademikerne, KS, Spekter og Arbeids- og sosialdepartementet enige om et forslag til ny offentlig tjenstepensjon og ny AFP. Forslaget innebærer at de som må gå av tidlig får lavere pensjon. De som går av sent, kommer ut med høyere pensjon enn 66 prosent av tidligere lønn. De som må gå av før fylte 67 år vil bli straffet og kommer til å få mye dårligere pensjon med pensjonsenigheten i offentlig sektor. Denne effekten er sterkere jo yngre du er.

Avtalen foreslår at pensjonsopptjeningen skal være kjønns – og aldersnøytral, noe den gamle ordningen også tar høyde for. Avtalen foreslår at alle år i jobb skal gi pensjonsopptjening – dette kan høres fint ut, men hva betyr det egentlig for oss? Årene som teller er fra en er 13 år til en skal gå av med pensjon. Det vil si at gjennomsnittet av alt en tjener fra en er 13 år danner grunnlaget for det en sitter igjen med i pensjon. Det vil ikke være lønnsomt å ha år uten inntjening. Mange unge i dag har midlertidig stilling. Opphold mellom ansettelse vil gi mindre pensjonsopptjening. Studenter vil tape mye av sin opptjening til egen pensjonsbeholdning hvis en ikke jobber ved siden av studiene. At alle år i jobb skal gi opptjening gjør også at kvinner taper. Det er kvinner som ofte står kortere i jobb, jobber deltid, har mer permisjon og oftere blir ufør. Det å bli ufør er ikke et valg og bør derfor heller ikke ha innvirkning på hvilken pensjon du sitter igjen med. NTL Ung mener derfor at uføre må sikres en anstendig alderspensjon, en skal ikke straffes for å være ufør.

Fleksibelt for hvem?

For å kompensere for en høyere forventet levealder vil dagens unge måtte stå lenger i jobb for å sikres en god pensjon. Det er dette som kalles levealderjusteringen, men muligheten til å stå lenger i jobb er ikke reell for alle. De som står i slitsomme yrker vil kanskje ikke ha muligheten til å stå lenger i jobb, noe som vil føre til at de får mindre. Om du har lav lønn og må gå av ved 62 år kan du stå i fare for å ikke kunne gå av tidlig med pensjon om du ikke kvalifiserer for det med tanke på opptjeningskravet som ligger i alderspensjonen i folketrygden. De som kan stå lenge i jobb og som tjener godt vil derimot få en betydelig bedre pensjon. I avtalen som foreligger vektlegges det at den nye pensjonsordningen er fleksibel og at hver enkelt arbeidstaker selv bestemmer hvordan pensjonstilværelsen blir og når en skal ta ut sin pensjon. Spørsmålet vi bør stille er hvor fleksibel denne ordningen egentlig er når vi vet at den bygger på en forutsetning om at den enkelte må stå lenger i jobb for å kunne få utbetalt en pensjon man kan leve av – en forutsetning som altså ikke er like reell for alle. Om man ender opp med 50 prosent av lønna, så vil det alltid være presenter i

forhold til noe. 50 prosent av 600 000 kroner er noe man kan leve av, i motsetning til 50 prosent av 300 000 kroner, som man ikke kan leve av. Det avgjørende er hva man faktisk får i kroner og ører. NTL Ung aksepterer ikke at dagens unge som må gå av tidlig skal straffes. Vi krever at det skal være en reell anledning til fortsatt å gå av før fylte 67 år, med en pensjon man kan leve av.

Hvem vinner?

Forslaget innebærer en overgang fra en bruttoordning til en påslagsmodell. Dette betyr at offentlig tjenestepensjon skal opptjenes med en grunnsats. Grunnsatsen er satt til 5,7% av inntekten for de som tjener mellom 0-12G. For de som tjener mellom 7,1-12G er det en tilleggssats på 18,1%. Det betyr at dersom du har inntekt på over 7,1G belønnes du med med tre ganger så stor sats som de som tjener under 7,1G. NTL Ung mener dette er usolidarisk. Pensjon dreies over til å bli et privat anliggende i stedet for å være et offentlig gode og en trygghet alle skal ha, og bidrar slik til større forskjeller i samfunnet NTL Ung ønsker å motarbeide enhver svekkelse av kollektive pensjonsavtaler og vil at pensjonsberegningen skal ta utgangspunkt i 66% av sluttlønnen, slik at alle arbeidstakere kan sikres en pensjon å leve av.

NTL Ung ønsker brede kollektive omfordelende ordninger som gjelder for alle offentlige ansatte og der den enkelte er garantert en anstendig pensjon livet ut.

I avtalen er det lagt inn at ulønnet utdanningspermisjon gir pensjonsopptjening når arbeidsgiver vurderer at utdanningen er relevant for sitt kompetansebehov. Dette trekker arbeids- og sosialministeren frem som en "gulrot" for dem som måtte trenge å omskolere seg så skal man ha "mulighet til å vurdere om du vil makte å jobbe slik videre, eller om du skal forsøke å finne en annen karrierevei". Arbeidsgiver har med dette makt til å definere hvordan vi som arbeidstakere skal håndtere det å ikke ha råd til å gå av med pensjon når vi har behov for det.

NTL Ung krever at ungdommen og unge arbeidstakere blir tatt på alvor og at vi også får en mulighet til å si noe om vår fremtid. Vi ønsker ikke at de som snart skal ut i pensjonisttilværelsen skal bestemme for oss som fremdeles har mange år igjen i arbeidslivet. Det er oss det går ut over.

Styrets innstilling: Tiltres ikke.

Begrunnelse: Styret støtter intensjonen om en uttalelse om pensjon, men finner ikke å kunne støtte forslaget i sin nåværende form.